

Katechetické
a pedagogické
centrum

listopad - prosinec 2008/09

Občasník

Katechetického a pedagogického centra
Biskupství královéhradeckého

č. 3

Obsah:

Úvodník	1
Pozvánka na Diecézní setkání katechetů a kněží	2-3
Východiska k tématu setkání, vzdělávací a formační cíle jednotlivých programů a celkový program setkání	
Adventní kalendáře a jiné adventní programy ve farnosti	4-11
K obsahu adventních kalendářů	
Východiska a inspirace pro adventní program (charakter doby adventní, smysl Adventu, liturgické texty, aktualizace poselství textů a prohlubování vrůstání do Kristových tajemství v katechezi)	
Přehled liturgických čtení adventních nedělí	8 - 9
Adventní program pro farnosti s rodinami k roku sv. Pavla pro cyklus B	10 - 11
Kanonické mise a tematické plány - doplnění seznamů	12
Souhrnný kalendář KPC	13
Aby malé bylo velké	13
upozornění na novou metodiku pro práci s dětmi předškolního věku	

Vážené kolegyně a vážení kolegové v katechetické a učitelské službě!

Děkuji mnohým z Vás za účast na oblastních setkání katechetů a pracovních schůzkách pastoračních asistentů a kněží. S hlavními myšlenkami a závěry těchto setkání Vás seznámíme začátkem ledna v dalším čísle Občasníku.

Kromě těchto setkání jsme uskutečnili první seminář k žakovskému projektu o sv. Pavlovi. Opakování tohoto semináře se bude konat tuto sobotu 29. 11. Někteří z Vás by se semináře rádi zúčastnili, ale nevyhovoval jim termín. Píšete si o zaslání písemných materiálů. Poskytnutí materiálů bez předchozího uvedení do způsobu práce, který je pro nás i pro Vás do značné míry novým, by Vám posloužilo jen velmi málo. Proto preferujeme opakování semináře v jiném termínu, na kterém se zájemci shodnou. Seminář můžeme zopakovat i na jiném místě diecéze, pokud se zde domluví alespoň několik katechetů. Pokud tedy máte zájem, napište nám své sobotní časové možnosti s výhledem do konce února. Předem děkujeme.

V tomto čísle Občasníku se obšírně věnujeme adventním aktivitám ve farnostech. Podnět k tomu nám byl dán na uskutečněných setkáních. Na stranách 10 - 11 naleznete i **návrh adventního programu motivovaného osobností sv. Pavla pro rodiny ve farnostech**. Je zamýšlen jako alternativa k oblíbeným adventním kalendářům. Pokud již máte připraven vlastní program, může Vám tato inspirace posloužit alespoň pro nedělní adventní promluvy, protože vychází z liturgických textů cyklu B.

Za celý tým našeho centra Vám přeji požehnané prožití adventní doby v radosti z očekávaného dovršení Kristova vykoupení a těším se na setkání s Vámi v sobotu 24. ledna na diecézním setkání, o jehož náplni a programu Vás obšírně informujeme na stranách 2 a 3.

Marie Zimmermannová

Bránu ráje nám neotevře žádný úplatek nebo protekce, ale pouze srdce, které milovalo.

Johannes Leppich

Pozvánka na Diecézní setkání katechetů a kněží - 24. ledna 2009

Téma setkání: Katecheze a Boží slovo

Datum konání: 24. ledna 2009, začátek v 9:00, ukončení v 16:00 hodin

Vážené kolegyně a vážení kolegové v katechetické službě!

Zveme Vás na pravidelné každoroční Diecézní setkání katechetů a kněží, jehož téma navazuje na loňské, kdy jsme nahlíželi na katechezi jako výchovu víry. Druhým a neméně důležitým aspektem identity katecheze je její služba Božím slovu. V níže uvedených textech je podrobněji rozepsáno, jakým způsobem se budou jednotliví lektori přednášek a praktických seminářů tomuto tématu věnovat. Prosíme Vás o jejich prostudování a odeslání přihlášky, a to dle těchto pravidel:

katechetky a katecheti s platnou kanonickou misí mají setkání povinné. Proto Vás prosíme o zaslání přihlášky, případně omluvenky níže uvedeným způsobem. Vaše přihláška je zároveň poukázkou na bezplatně poskytnutý oběd. Pokud se z nějakého důvodu nechcete účastnit společného oběda, prosím, připište to do přihlášky.

kněží nejsou povinni se setkání zúčastnit, ale mohou ho využít jako nabídku jednak ke svému průběžnému vzdělávání či reflexi své katechetické služby nebo k výměně praktických zkušeností. Dalším důvodem je možnost strávit tento den se svými katechety z farnosti a podpořit tak vzájemnou spolupráci. Pokud se na setkání chystáte, prosíme Vás o přihlášku se kterou je spojen i bezplatný oběd a zajištění místa na zvoleném semináři.

ostatní zájemci sloužící ve farnosti (např. začínající učitelé náboženství zatím bez kanonické mise, animátoři společenství apod.) se mohou setkání také zúčastnit na základě zaslání přihlášky. I pro ně platí, že přihláška na setkání je zároveň poukázkou na bezplatný oběd.

Přihlášky zasílejte nejlépe hned, nejdéle do 18. 1. 2009 ve tvaru:

DSK jméno farnost č. semináře (náhradní č.)

Příklad: Nováková Sezemice 5 (3). Čísla seminářů jsou uvedena v programu níže. Počet míst na jednotlivých seminářích je omezen na 40. Dojde-li k naplnění kapacity semináře, přihlásíme Vás na seminář udaný v závorce. Pokud se neúčastníte oběda, prosím, uveďte to v přihlášce jako pátý údaj. Stačí uvést „O-ne“.

- Formou SMS na číslo 737 215 335. Příjem sms nepotvrzujeme, tento způsob se však osvědčil

jako spolehlivý.

- E-mailem na adresu: kc@diecezechk.cz
- Telefonicky: 495 063 420, poštou: Biskupství královéhradecké, Katechetické a pedagogické centrum, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové.

Východiska k tématu:

Vztah k práci s texty Písma svatého v katechezi se v posledních desetiletích velmi změnil. Tomu předcházela vývoj v přístupech ve výkladu Písma svatého. Rozvoj přírodních věd přinesl častou polemiku s doslovným chápáním textů Písma svatého. Církev na tento vývoj reagovala encyklikou Providentissimus Deus roku 1893. Tato encyklika pomohla exegezi (tj. výkladu Písma) k proměně na moderní vědu zkoumající otázky inspirace, jejího rozsahu a povahy, lidského autora Bible a jeho kompetence, a pomohla k nalézání odpovědí na otázky po pravdivosti Písma, tzv. neomylnosti a jejího pochopení, vztahu teologie a profánních věd.

Roku 1943 vydal papež Pius XII. encykliku Divino afflante Spiritu (O časovém podporování biblických studií), jež bránila vědeckou exegezi proti jednostrannému mystickému a duchovnímu výkladu Písma a otevřela dveře historicko-kritické metodě a s ní moderní exegezi.

K obrovskému nárůstu zájmu o Písmo svaté přispěla konstituce Druhého vatikánského sněmu „Dei Verbum“ (O Božím zjevení). V praxi doslova „obrátila“ přístup k biblickým textům. Zatímco do té doby bylo běžné, že se výpovědi teologie dokládaly citáty z Písma, nyní je uplatňován požadavek, aby teologické závěry z Písma vyrůstaly.

Papež Pavel VI. zreorganizoval Papežskou biblickou komisi, jmenoval do ní dvacet odborníků z celého světa a začlenil do Kongregace pro nauku víry. Komise vydává dokumenty týkající se současných vědeckých problémů exegeze a výkladu Písma. K posledním významným dokumentům patří „Výklad Bible v církvi“ vydaný roku 1993, který vyšel v českém překladu znovu v roce 2007, a „Židovský národ a jeho svatá Písma v křesťanské Bibli“ z roku 2001 (v českém překladu vyšel v roce 2004).

Zpracováno podle článku M. Ryškové „Výklad Bible v církvi“ ve sborníku *Ve znamení naděje* (CDK 1997)

Pozvánka na Diecézní setkání katechetů a kněží - 24. ledna 2009

Vzdělávací a formační cíle setkání:

Účelem první přednášky „**Metody a přístupy k výkladu biblického textu**“ bude vysvětlit metody a přístupy k výkladu biblického textu na základě dokumentu Papežské biblické komise Výklad Bible v církvi; zvláště význam a postavení historicko-kritické metody; přínos dalších metod; přístupy humanitních věd. Jde o to, abychom se v „dobré víře“, nebo z neznalosti vyvarovali chybných přístupů, jimiž jsou např. již zmíněné dokládání pravd Božích výroky z Písma, výklady jednostranně zaměřené psychologicky, mysticky nebo dokonce fundamentalisticky. Dalším cílem je porozumět smyslu a užití historicko-kritické metody v katechezi.

Druhá přednáška nazvaná „**Přístup k Bibli v katechezi**“ upřesní a rozliší pojmy: biblická katecheze, katecheze Bible a katecheze s textem Bible. Jádrem přednášky bude seznámení katechety se třemi kompetencemi, které jsou nutné pro práci s biblickým textem (tj. kompetence exegetická, duchovní a komunikativní).

Hlavní téma setkání rozvinou odpolední semináře, které se soustředí na konkrétní témata. Vybrali jsme:

- **Desatero v rámci biblického poselství:** cílem je přiblížit Desatero v kontextu daru smlouvy. Seminář by měl posílit kompetence katechety v práci s tímto tématem, které je tak často součástí různých katechetických cyklů nebo výuky náboženství a zároveň je často redukováno na soubor morálních pravidel.
- **Ukázka metod práce s biblickým textem v katechezi s dospělými:** účelem semináře je uvést do problematiky katechetické práce s rodiči, kteří chtějí své děti vychovávat ve víře. Jde o metody z publikace A. Hechtové „Metody práce s Bibli“. Na semináři si prakticky vyzkoušíte práci s biblickým příběhem, jehož poselství může oslovit právě rodiče dětí. Zároveň budete uvedeni do zásad této práce.
- **Důstojnost ženy:** cílem semináře je uvést v širší povědomí aktuální téma fenoménu ženství, který prochází v posledních desetiletích prudkými proměnami. Otázky, o kterých je nutné hovořit nejen s mladými dívkami: Je žena určena jen k tomu, aby žila v malém světě vlastní rodiny? Proč dnes mnoho žen žije s postojem, že si v životě vystačí bez mužů a k jakým důsledkům může tato mentalita vést? Jaké má místo ženy v maskulinní hierarchické církvi? Jak má křesťanská žena vnímat svou identitu tak, jak ji zamýšlel Bůh? Mnohé podněty vycházejí z encykliky Jana Pavla II. *Mulieris dignitatem*.
- **Biblické postavy – Nový zákon:** náměty pro práci s biblickými texty Nového zákona s mladšími dět-

mi v katechezi a ve výuce náboženství. Náměty lze využít pro sestavení alternativního programu výuky náboženství ve 3. třídě oproti stávajícím osnovám. Doporučujeme ji z důvodu, že příprava k prvnímu přijetí svátostí by měla probíhat mimo výuku náboženství formou farní katecheze.

- **Využití biblických postaviček v katechezi:** seminář je určen těm, kteří si ušili biblické postavičky a jsou ochotni předvést zpracování konkrétních námětů a sdělit své zkušenosti s nimi. A dále těm, kteří o využití této pomůcky uvažují, nebo se jí rádi nechají inspirovat. Týká se práce jak s dětmi, tak i s dospělými, např. seniory. Postavičky jsou využívány i během mší svatých s dětmi. Seminář se uskuteční za předpokladu, že se ohlásí alespoň několik zájemců, kteří s postavičkami pracují.

Program setkání:

9:00 – 9:20	Zahájení setkání, modlitba chval (zpívané)
9:30 – 10:30	Metody a přístupy k výkladu biblického textu , lektor: doc. Dr. Petr Chalupa, Th.D.
10:30 – 11:00	přestávka
11:00 – 11:45	Přístup k Bibli v katechezi , lektor: doc. Dr. Ludvík Dřimal, Th.D.
12:00 – 13:00	Mše svatá s biskupem Dominikem Dukou OP
13:15 – 14:30	přestávka na společný oběd a vzájemné sdílení
14:30 – 16:00	Semináře dle nabídky:
	• č. 1: Desatero v rámci biblického poselství , lektor: doc. Dr. Petr Chalupa, Th.D.
	• č. 2: Ukázka metod práce s biblickým textem v katechezi s dospělými , lektor: doc. Dr. Ludvík Dřimal, Th.D.
	• č. 3: Důstojnost ženy , lektorka: Sr. Mgr. Veronika Barátová z komunity Blahoslavenství
	• č. 4: Biblické postavy – Nový zákon , náměty pro práci s mladšími dětmi v katechezi a ve výuce náboženství, lektorka: Mgr. Helena Johnová
	• č. 5: Využití biblických postaviček v katechezi – sdílení zkušeností s katechetkami, které s postavičkami pravidelně pracují

Adventní kalendáře a jiné adventní programy ve farnosti

V souvislosti s úvahami o katechetických přístupech sv. Pavla, kterým jsme se věnovali na setkání pastoračních asistentů a kněží a na oblastních setkáních katechetů, se objevila připomínka a zároveň dotaz k adventním a postním kalendářům. Jedná se o pomůcky, které je zvykem nabízet rodinám ve farnostech na podporu prožívání adventního nebo postního období. Slíbila jsem, že se vyjádřím k pojetí těchto kalendářů a doporučím takové, které budou respektovat charakter zmíněných liturgických období a zároveň motivovat a usměrňovat rodinnou katechezi žádoucím směrem.

Následující text jsem rozšířila o obecná doporučení k přístupu při tvorbě jakéhokoliv typu adventních programů, v závěru se věnuji speciálně adventním kalendářům pro rodiny. Jako příklad? uvádíme možné pojetí adventního kalendáře inspirovaného nasazením sv. Pavla pro šíření evangelia založeným na jeho neochvějně víře v Ježíše Krista, Vykupitele.

Adventní kalendáře, které vznikly dříve a nabízelí jsme je na KPC, jsme zrevidovali a vyřadili ty, které jsou založeny na pouhém „sbírání“ dobrých skutků, modliteb a sebezápůrů s jednoduchou motivací „očistění“ před Vánocemi (podrobnější zdůvodnění našeho přístupu je uvedeno níže). Kalendáře, které pomáhají dětem a jejich rodičům přiblížit se ke Kristu a hlouběji pronikat do Božích tajemství, postupně graficky upravíme a umístíme na naše webové stránky <http://kc.diecezch.cz> k použití v dalších letech.

Jaká je souvislost mezi působením sv. Pavla a adventními kalendáři?

Svatý Pavel musel řešit napětí mezi vírou a Zákonem. Potýkal se s tzv. „židokřesťany“, kteří byli přesvědčeni, že svatost života je dána plněním přikázání. Aby toho byl člověk schopen, vyžadovali přijetí zvyků a pravidel Zákonu. Jejich pojetí vycházelo z tzv. rabínsko-farizejského výkladu, které chápalo Zákon jako soubor příkazů a zákazů, přidávalo k němu pravidla pro každou životní situaci, aby tak bránilo interpretační libovůli a umožňovalo život ve svatosti v každodenních situacích. Oproti tomu sv. Pavel viděl jádro křesťanského života ve víře v Ježíše Krista jako Vykupitele. Základnu pro pochopení výpovědi Písma a etických norem pro něj tvoří osobně charismatická vazba na Ježíše a Duchu Svatého. Teprve člověk, který pozná Boží lásku a uvěří ve

Zmrtvýchvstalého Krista, je schopen dodržovat Boží přikázání a dát sám sebe Bohu k dispozici.

Nicméně napětí mezi vlastním úsilím a odevzdáním se Bohu – Lásce v našem křesťanském životě stále přetrvává. Úsilí o křesťanskou dokonalost především vlastním cvičením vůle je stále v popředí snah mnohých křesťanů. Život v jednoduchosti, odstraňování zlých náklonností a cvičení se v disciplíně, jež patří k tzv. askezi, se staly předmětem zkoumání asketiky, tj. nauky o křesťanské dokonalosti na základě boje křesťanů proti zlým sklonům a pokušením. Pod jejím vlivem vznikla i celá řada cvičení, jež byla hojně využívána v rámci křesťanské formace dětí a do této kategorie patří i určitý typ adventních a postních kalendářů, které se zaměřují právě na cvičení dětí v odříkání a ve ctnostech s cílem zdokonalit se v křesťanském životě plněním požadavků a konáním dobrých skutků.

Pravděpodobně není třeba podrobně vysvětlovat, jaký obraz o Bohu a o křesťanství dnes v dětech pěstujeme, užíváme-li podobných typů kalendářů a jiných pomůcek (např. udělování obrázků za účast na mši svaté, razítek za modlitbu růžence apod.). Mluvíme v této souvislosti o tzv. „výkonovém“ křesťanství, které se v mnohém podobá tlaku dnešní doby na děti a mladé lidi – být stále výkonnější, dokonalejší a lepší s cílem uplatnit se v životě, dostát nárokům druhých, aby mě ocenili, a touto cestou dojít k pocitu štěstí.

Boží příchod na svět, jeho vtělení (inkarnace), jež o Vánocích slavíme a během Adventu se na něj připravujeme, má však jiný účel, než nás pozvat k úsilí o vlastní sebezdokonalování. Naše svatost je nezaslouženým darem Božím, kterému se máme otevřít, ne výsledkem našich cvičení. Lidské jednání má být motivováno poznáním Boží lásky k nám, aby vycházelo ze srdce člověka – z jeho postojů vytvářejících se na základě poznání a zkušenosti. U sv. Pavla můžeme tento přístup objevit např. v listě Římanům, který tvoří dvě části. V kap. 1 – 11 se Pavel věnuje projevům Boží lásky k nám a teprve v dalších kapitolách píše o jednání člověka, které je odpovědí na Boží lásku.

Použitá literatura: doc. PhDr. M. Ryšková, Th.D. 2005, VOŠ Jabok - Apoštol Pavel (staženo z internetu)

Adventní kalendáře a jiné adventní programy ve farnosti

Východiska a inspirace pro adventní program

Chceme-li vytvořit nebo použít již vytvořený adventní program pro konkrétní skupinu lidí (děti, rodiny, mladé lidi, dospělí, seniory, katechumeny...), je třeba brát v úvahu:

a) charakter a smysl adventní doby v rámci liturgického roku (východiskem je pokoncilní liturgická teologie)

b) vycházet ze slova Božího, především z liturgických textů pro dobu adventní (základní inspirace pro adventní program)

c) nabídnout a vést účastníky k „aktualizaci“ biblického poselství pro svůj osobní život i pro život skupiny, církve či společnosti v dnešní době (prohloubit jeho křesťanskou zkušenost s Bohem a tím ho podnítit k hledání odpovědi na Boží poznání)

d) mít na zřeteli cíl každé aktivity, a tím je vždy pomoci účastníkovi našeho programu přiblížit se k Bohu hlubším vrůstáním do Kristových tajemství .

ad a) Několik poznámek k charakteru doby adventní

Liturgický rok je oslavou památkou spasitelných činů Božích v Ježíši Kristu v průběhu jednoho ročního cyklu. Slavení těchto činů, které zůstávají v kategorii tajemství naší víry, se musí stále opakovat, aby dostalo své funkci zvěstovatele a zpřítomňovatele spásy. Křesťané, kteří se slavení aktivně účastní, jsou svědky spásy určené všem lidem, a také svědky Ježíše Krista, jenž jí připravuje cesty. Liturgie tedy čerpá z minulosti a zároveň hledí do budoucnosti. Obsahuje eschatologickou složku, neboť očekává druhý příchod Páně, všestranně dovršující spásu, a snaží se mu přichystat cestu. Kdo se rok co rok s porozuměním a vírou podílí na slavení liturgického roku, zakouší rok co rok kompletní soubor křesťanského učení o spásě a stále se opakující setkávání s Pánem, jenž naši spásu hledá a působí. Kázání, katecheze i vyučování náboženství mají účinně pomáhat, aby k tomuto porozumění docházelo a věřící se v církvi cítili doma.

Liturgický rok nebyl vytvořen na základě umělých teorií, nýbrž vyšel a vyrostl ze samého středu srdce, jímž je Kristovo umučení a zmrtvýchvstání. Ono je ústředním pramenem spásy všech lidí všech dob.

Spasitelný význam však mají i jiné momenty Ježíšova boholidského života, a to od jeho inkarnace (vtělení), narození až k nanebevstoupení a seslání Ducha Svatého. To vše Bůh učinil pro nás lidi a pro naši spásu.

Advent počínající 1. nedělí adventní se stal začátkem liturgického roku přibližně v 10. – 11. století. O jeho slavení jako přípravného období před Vánocemi existuje svědectví z 5. století. Charakter doby adventní se v průběhu staletí na různých územích měnil. V Římě byl Advent koncem 6. století (za papeže Řehoře Velikého) očekáváním oslavy Kristova vtělení, jež bylo považováno za dějinnou událost počátku našeho vykoupení. V Galii došlo ve stejné době k silnému eschatologickému zaměření Adventu, které zdůrazňovalo pokání potřebné s ohledem na poslední soud. Ve 12. století proniklo toto kající pojetí Adventu i do římské liturgie (např. vynecháním Gloria a nošením fialových mešních rouch). Avšak na Advent se v Římě přesto nenahlíželo jako na kající dobu, neboť se nikdy nevypouštělo radostné aleluja. Od roku 1917-18, kdy došlo k vydání nového Kodexu církevního práva, přestal být povinný adventní půst.

Smysl adventní přípravné doby a směrnice pro liturgické slavení Adventu jsou formulovány ve VULRK. (Všeobecná ustanovení o liturgickém roku a o kalendáři). Adventní doba je dobou oddaného a radostného očekávání a má dvojí povahu:

- je to doba přípravy na oslavu Narození Páně, kdy oslavujeme první příchod Syna Božího k lidem (zvláště v období 17. – 24. 12.)

- zároveň je to doba, v níž vedeni touto vzpomínkou směřujeme v myšlenkách k očekávání druhého Kristova příchodu na konci věků (do 16. 12.)

Advent tedy není prvořadě dobou pokání vzhledem k poslednímu soudu Kristovu při jeho druhém příchodu, nýbrž oslavou památkou inkarnace (vtělení) a na tomto základě také oddaným a radostným očekáváním parusie. Proto nemáme žádný důvod k tomu, abychom vytvářeli pro rodiny kající adventní kalendáře postavené na asketických cvičeních. Zkusme tedy hledat jinou inspiraci.

Použitá literatura k liturgické části: Adolf Adam: Liturgický rok, Vyšehrad 1998

Adventní kalendáře a jiné adventní programy ve farnosti

ad b) Liturgické texty pro dobu adventní

Inspirací pro obsah adventních programů jsou liturgické texty adventních nedělí, a to především evangelií a k nim vázaných biblických čtení a prvního mezizpěvu, a dále pět adventních prefací. V níže uvedené tabulce je zpracován jejich přehled (odkazy a hlavní myšlenky).

Dalším zdrojem inspirace je mešní liturgie všedních adventních dnů. Její texty jsou rozděleny následovně:

- 9 dnů: čtení z knihy proroka Izajáše, jež má vliv též na výběr evangelia
- od čtvrtka 2. adventního týdne: evangelijní perikopy o Janu Křtiteli, na něž se orientují texty čtení
- poslední týden před slavností narození Páně: pro evangelium jsou vybrány události, které bezprostředně předcházely narození Páně z prvních kapitol evangelia podle Matouše a podle Lukáše; prvním čtením jsou texty z různých knih Starého zákona včetně velmi důležitých mesiánských proroctví

Zcela osobitým zdrojem inspirace jsou tzv. antifony „O“, které se užívají v Liturgii hodin, a také jako zpěv před evangeliem (v latinském znění začínají všechny na „O“). Každá z antifon spojuje hold očekávanému Mesiáši s úpěnlivou prosbou za jeho spasitelný příchod. Jsou to:

1. O Sapientia... „Moudrosti, ty vycházíš z úst Nejvyššího...“
2. O Adonai... „Hospodine, vůdce Izraelova domu...“
3. O radix Jesse... „Kořeni Jesse...“
4. O clavis David ... „Klíči Davidův...“
5. O Oriens... „Východe, jase věčného světla a slunce spravedlnosti“
6. O Rex gentium... „Králi národů, ... ty jsi nárožní kámen, který spojuje Boží lid v jedno“
7. O Emmanuel... Emanueli, králi náš a zákonodárce“

K bohatství Adventu patří i roráty, původně votivní mše ke cti Boží Matky o sobotách adventní doby. Ty se mohou konat i ve všedních adventních dnech do 16. prosince.

ad c a d) Aktualizace poselství textů a prohlubování vrůstání do Kristových tajemství v katechezi

Adventní program, který budete nabízet konkrétní skupině, může mít různou formu (podněty k rodinné katechezi, které mohou být zpracovány i formou oblíbených „adventních kalendářů“, cyklus katechezí, cyklus adventních promluv, adventní duchovní obnova, tematický celek „Advent“ ve výuce náboženství apod.). Všechny by měly vycházet z biblických textů. Doporučuji vybrat si z výše uvedených skupin v bodě b) a vést účastníky k objevení určitého poselství. To bude osobní, ale může vést také k zamyšlení nad svojí účastí na Božím plánu spásy pro celý svět. V této souvislosti se nabízejí témata sociální nauky církve, která souvisejí s vysvobozením z nejrůznějších typů otroctví jedinců, rasových skupin či národů. Program může být motivovaný hlubším poznáním tajemství osoby Ježíše Krista, jak o nich vypovídá Písmo, nebo konkrétními projevy víry v Ježíše Krista a naší účastí na jeho díle spásy.

Náměty pro menší děti nebo pro rodinnou katechezi

Doporučuji věnovat se událostem, které předcházely Ježíšovu narození a těm, které po něm následovaly, až k vyvrcholení ve velikonočních událostech. Dětem se tak vytváří obraz Boha – Otce, který se o nás neustále stará, má vše velmi dobře promyšlené, nic se neděje zbytečně a všechno, co koná, koná k našemu dobru z lásky k nám. Zároveň lze na jednotlivých osobách (Panně Marii, Josefovi, Janu Křtiteli, učedníků a dalších) ukázat, že Bůh počítá s naší spoluprací na svém plánu spásy. Pro aktualizaci poselství můžeme hledat v dnešním světě (od našeho okolí počínaje po celý svět) nabízené možnosti spolupráce.

V této oblasti se uplatní i podněty z misijní výchovy dětí popsané v metodických materiálech Most (např. aktivity Jeden dárek navíc, malování vánočních pohlednic, ale také adventní „kalendář“ ve formě mapy světa, na základě které se dítě seznamuje s některými zeměmi, poznává něco z jejich kultury a náboženského života a modlí se za ně. Pomocným materiálem k tomu je knížka „Můžeš změnit svět“, která je k dispozici v knihovně Katechetického a pedagogického centra, nebo si lze informace vyhledávat s pomocí rodičů na internetu a jimi motivovat svoji modlitbu). Příležitost k „almužně“ dávají pro-

Adventní kalendáře a jiné adventní programy ve farnosti

oktety Papežského misijního díla dětí, místní Charity apod.

Z kalendářů vytvořených v minulých letech, které pocházejí od různých autorů a jsou k dispozici na KPC, považujeme za inspirativní:

- **Adventní hvězdička:** smyslem kalendáře je učit děti vnímat radost kolem sebe a mít ji i ze zdánlivě všedních věcí. Jde o jakési „cvičení“, které má děti vést k pozitivnímu myšlení v přirozené rovině. Vrcholem je setkání na Štědrý den u stromečku, kam děti hvězdičky přinášejí. Vhodnou promluvou k dětem lze myšlenku kalendáře propojit s radostí z vtělení a daru spásy Ježíše Krista.
- **Adventní svíčka:** motivuje děti k tomu, aby udělaly každý den v rámci přípravy na Vánoce někomu radost. Výsledkem je svíčka z papíru, na které jsou jednotlivé skutky zapsané. Svíčky děti přinášejí na Štědrý den do kostela. Opět je nutné doplnit vhodnou promluvou o důvodech k radosti z Kristova narození, aby výsledkem nebylo uspokojení nad úsilím dětí a jejich rodičů. Pozn.: počet rádků na svícce, který odpovídá počtu dnů v Adventě, nemusíme předepisovat, stačí, když si děti vyberou alespoň některé dny v Adventě.
- **Naše cesta do Betléma:** Kalendář vznikl v brněnském Katechetickém centru a jeho cílem je nabídnout dětem denní ztišení a zamyšlení se nad osobami, které tvoří jeho „svět“. Je to vybídka k tomu, aby se také vydaly na cestu k Bohu. Společně pak vytvářejí společenství, do něhož také patříme a které potřebujeme. Metodika kalendáře vede děti k tomu, aby si jejich bytí uvědomily, uměly za ně poděkovat, případně jim vyjádřit svoji vděčnost. Se staršími dětmi lze obsah přípravy na Vánoce obohatit tak, že si nakreslíme kalendář s vlastním výběrem osob a budeme spíše zkoumat, jakým způsobem se Pán Ježíš narodil v životě každého z nich a jak je v životě doprovází. Mohou to být lidé z nejbližšího okolí, nebo i známé osobnosti z minulosti a současnosti, biblické osobnosti apod. Kalendář lze vyrobit z fotografií, obrázků... a nemusíme dodržet počet dní v Adventu. Výsledkem by neměla být na prvním místě radost z našeho úsilí, ale z působení Božího v našich životech.
- **Adventní cesta s Pannou Marií:** spočívá ve výrobě lucerny s obrázky událostí ze života Panny Marie, které předcházely Ježíšovu narození. Je tedy rozdělen na čtyři týdny (čtyři strany čtverhranné lucerny), z nichž každý obsahuje krátký popis události a návrh na úkol. Tyto úkoly lze nahradit jinými aktivitami, které by měly navrhnout samy děti na základě společné četby a uvažování nad poselstvím jednotlivých příběhů a jejich

aktualizací pro můj život. Opět by výsledkem mělo být poznání Boží péče o nás, jeho působení v dějinách a radost z toho.

- **Co máme dělat?:** kalendář byl vytvořen před 10 lety naším KC k Roku Boha Otce. Jeho myšlenkou je připomenout rozdíly mezi bohatými a chudými a podnítit cit pro solidaritu s chudými. Základem kalendáře je obrázek ve formátu A3, na jehož jedné straně je skupina bohatých lidí a na druhé straně skupina chudých. Obě skupiny vypadají stejně, mají stejné složení, s výjimkou jejich šatů. Děti „oblékají“ pastelkami chudé lidi do důstojných šatů, protože narozeniny Ježíše Krista chtějí slavit všichni a všichni chtějí přijít na slavnost pěkně oblečení. Kalendář motivuje děti, aby si ve svém okolí všimli lidí, kterým mohou pomoci tím, že je sobě přiměřeným způsobem obdarují. Jeho smyslem je podpořit vědomí aktivní účasti na Božím díle spásy.
- **Prevence vánoční nervozity:** autorem nápadu je P. Petr Šabaka. Jeho „kalendář“ obsahuje návod na výrobu velmi jednoduchého adventního věnce a na prožití večerních chvil u něj se vzpomínkami a modlitbami na lidi, které má rád. Za každého z nich si do věnce „zapichne“ lístek se jménem. Kalendář tak podpoří radost z daru rodiny, přátel..., lidí, se kterými se vzájemně můžeme radovat z daru víry a spásy.
- **Jeskyně pro Ježíška:** Děti postupně vybarvují předkreslený obrázek. Zvláštní úkol mají o nedělích, aby byla zdůrazněna jejich výjimečnost. Kalendář vychází z textů Písma svatého a motivuje děti, aby každý den Adventu prožívaly v přítomnosti Boží, aby si alespoň při večerní modlitbě uvědomily Ježíšovu přítomnost mezi námi a učili se tak poznávat, v čem spočívá jeho dar spásy.

Ostatní kalendáře, které jsme měli k dispozici, jsme z naší nabídky vyřadili, buď úplně, nebo dočasně do provedení jejich úprav. Všechny jsou postaveny na „výkonech“ v dobrých skutcích, sebezáporech a modlitbě bez snahy přiblížit dětem nejprve Boží lásku k nám.

Náměty pro starší děti, mladé a dospělé

Pro přemýšlivější se nabízejí mesiánská prorocství ze Starého zákona včetně vysvětlení jejich okolností (s cílem lépe poznat židovskou kulturu a víru a tím i hlouběji porozumět křesťanství). Zajímavým tématem jsou jednotlivé antifony k evangeliím uvedené výše v bodě b), porozumění jejich symbolice a hledání souvislostí s Božím plánem spásy uskutečňovaným v dějinách Izraele.

Přehled liturgických čtení adventních nedělí

Neděle – hlavní téma	Evangelium A – B – C	Čtení ze Starého zákona	Čtení z Nového zákona	Měšní texty
<p>1. neděle adventní Druhý příchod Páně Napominání k bdělosti</p>	<p>Mt 24,37-44: Bděte tedy, protože nevíte, který den váš Pán přijde. Mk 13,33-37: ... bděte, protože nevíte, kdy ten čas přijde L 21,25-28.34-36: ... bděte a modlete se v každé době, abyste mohli všemu tomu, co se má stát, uniknout a obstát před Synem člověka</p>	<p>Izaiáš: líčí mesiášskou říši pokoje, v níž Mesiáš shromáždí všechny národy Izaiáš: volání po příchodu Mesiáše Jeremiáš: příslibuje mesiášský „Davidův výhonek“</p>	<p>Ř 13,11-14: pročitněte ze spánku a odložte skutky temnoty 1K 1,3-9: neustále za vás děkuji svému Bohu pro Boží milost, která vám byla dána v Kristu Ježíši 1 Te 3,12-4,2: Pavel se modlí za růst v lásce</p>	<p>Obracejí pohled na Kristův druhý příchod</p>
<p>2. neděle adventní Výzvy k pokání z úst Jana Křtitele</p>	<p>Mt 3, 1-12: Obracejte se, neboť se přiblížilo nebeské království Mk 1,1-8: hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy Lk 3, 1-6: jako v B</p>	<p>Iz 11, 1-10: slibuje „výhonek z kořenů Jesse“ jako „znamení národům“ a líčí jeho mesiášskou říši v zářivých barvách Iz 40, 1-5.9-11: návrat Božího lidu z exilu se stává povzbudivým podobenstvím dokonání spásy v říši Mesiášově Bár 5, 1-9: jako v B</p>	<p>Ř 15, 4-9: Kristus je zvěstován jako ten, který přináší univerzální spásu 2P 3,8-14: Kristus je tím, který nastolí „nová nebesa a novou zemi“ Flp 1; 4-6.8-11: pro Kristův den platí, abychom „čistotou jen zářili a byli bez hříchu... s plnou mírou dobrých skutků, vykonaných ve spojení s Ježíšem Kristem“</p>	<p><i>Vstupní antifona:</i> „Hle, Pán přijde spasit lidi všech národů a k radosti vašeho srdce dá, že uslyšíte jeho mocný hlas“ (srov. Iz 30, 29.30) <i>Vstupní modlitba:</i> „Spěcháme vsříc tvému Synu a prosíme tě, nedopusť, aby nám stály v cestě pozemské zájmy, ale ať nebeská moudrost zúrodní naše nitro, abychom došli k věčnému životu s Kristem“.</p>

Přehled liturgických čtení adventních nedělí

Neděle - hlavní téma	Evangelium A – B – C	Čtení ze Starého zákona	Čtení z Nového zákona	Měšní texty
<p>3. neděle adventní Gaudete – Radujte se!</p>	<p>Mt 11, 2-11: Jan Křtitel se nechává vyptat Ježíše: „Ty jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat někoho jiného?“ Ježíš odkazuje na to, „co slyšíte a vidíte“ a poukazuje na Izajáše J 1, 6.8.19-28: Jan se nazývá „hlasem volajícího na poušti“, který připravuje cesty Páně. O Kristu říká: „Mezi vámi stojí ten, koho vy neznáte.“ L 3, 10-18: Jan Křtitel dává různým skupinám lidí návod, jak mají žít a odvádí pozornost od sebe na přicházejícího Vykupitele</p>	<p>Jak 5, 7-10: výzva k trpělivosti až do Pánova příchodu „Posilněte svá srdce...“ Iz 61, 1-2a. 10-11: zvěstování Mesiáše Sf 3, 14 – 18a: výzva k radosti</p>	<p>1 Te 5, 16-24: výzva, abychom se posvětili pro příchod Pána Ježíše Krista Flp 4, 4-7 výzva k radosti, která se má proměnit v ochotu žít v Kristově duchu</p>	<p><i>Vstupní verš:</i> „Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se! Pán je blízko.“ <i>Vstupní modlitba:</i> „Očekáváme s vírou slavnost narození tvého Syna a prosíme tě: dej nám svou milost, abychom se mohli radovat z naší spásy a vděčně tě chválit.“ <i>Podobně modlitba po přijímání</i> <i>Responsorální žalm B:</i> vychází z Magnifikat</p>
<p>4. neděle adventní Období bližší přípravy na slavnost Narození Páně Texty o událostech, jež bezprostředně předcházejí Kristovu narození</p>	<p>Mt 1, 18-24: Josefova duševní rozpolcenost a andělovo poselství o dítěti, jež pochází z Ducha Svatého a spasí svůj lid od hříchů L 1, 26 – 38: Zvěstování Páně L 1, 38-47: Mariina návštěva u Alžběty, M. blahoslavenství a Magnifikat</p>	<p>Iz 7, 10-14: Bůh dává králi Achazovi prostřednictvím proroka Izajáše „znamení Emanuela“ 2 S 7, 1-5. 8b-11. 16: Bůh zvěstuje prostřednictvím proroka Nátana věčné trvání Davidovy říše Mi 5, 1-4a: prorocství Micheášovo, že Meisáš přijde z efratského Betléma a bude pást v Hospodinově moci ty, kteří se navrátí</p>	<p>Ř 1, 1-7: Pavel svědčí o svém povolání zvěstovat evangelium Božího Syna Ř 16, 25-27: závěrečná doxologie listu – výzva k životu podle evangelia, protože nám bylo zjeveno tajemství Ž 10, 5-10: nechává promlouvat Krista při jeho vstupu do světa: Ty jsem, abych plnil, Bože tvou vůli... – ukazuje na souvislost vtělení s velikonočním tajemstvím a vykopením</p>	<p><i>Vstupní antifona navazující na Zvěstování Páně:</i> spojuje vtělení s velikonočním tajemstvím <i>Modlitba nad dary:</i> zmiňuje hodinu zvěstování a Kristovo vtělení v Marině lůně <i>Modlitba po přijímání</i> je stejná jako v ostatních adventních nedělích <i>Pátá preface určená 4. neděli adventní shrnuje:</i> „Neboť už svítá na den vykopení a blízko je doba naší spásy, kdy přijde zachránce, náš Pán Ježíš Kristus.“</p>

Adventní program pro farnosti s rodinami k roku sv. Pavla (pro cyklus B)

Inspirace k adventním aktivitám v roce sv. Pavla

Vzhledem k roku sv. Pavla se nabízí jako východisko k adventnímu programu pro starší děti a dospělé Pavlovy listy a jeho výroky, zvláště ty, které obsahují liturgické texty druhého čtení. Ke klíčovým Pavlovým tématům patřila víra v ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Ježíše Krista, našeho Vykupitele, a také koinonia – dar společenství, který jsme obdrželi od Ducha Svatého. Máme ho rozvíjet v životě podle evangelia a účastí na hlásání radostné zvěsti o spáse lidí.

Z těchto témat můžeme rozvinout úvahy o přijetí Krista do svého života – jak se to konkrétně projevuje? Jak působí v životech lidí? Co znamenalo jeho narození v mém srdci? K jaké proměně života mne přivedl?... atd. Můžeme ukázat Pavlovo přesvědčení o jeho vyvolení a poslání hlásat evangelium a hledat svoje jistoty, které máme v Bohu...

V Pavlových listech (1 Sol, Filipánům, Filemonovi, Galatánům, 1. a 2. Korintánům a Římanům) či spíše na jejich úryvcích lze poznávat Krista – jeho smýšlení, ke kterému nás chce Pavel přivést (srov. Flp 2, 5: „Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši“). Jakou výpověď zde Pavel dává o Kristu? Chcete-li program pojmut jako kalendář, zadejte na každý týden část listu a nechte zájemce vyhledávat Pavlovy výroky o Ježíši Kristu. Který z nich mne oslovil v mé konkrétní situaci? Ve kterém z nich vidím souvislosti s bolestmi nebo nadějemi našeho světa? Na jaké úmysly se modlím?

Námět k prožití adventní doby s rodinami ve farnosti, které se scházejí alespoň při nedělní mši svaté

(námět mohou využít i jednotlivé rodiny)

Úvod: Svatý Pavel byl zapáleným, pracovitým a obětavým hlasatelem evangelia Ježíše Krista, našeho Vykupitele. Cestoval za lidmi, které chtěl oslovit a zprostředkovat jim víru v Ježíše Krista. Na svých dalekých cestách po Malé Asii a jižní Evropě prožil mnoho nebezpečných a náročných situací, měl úspěchy i neúspěchy. (Prohlédněte si mapu Pavlových cest a ve 2. listě Korintánům 11, 21 - 33 si přečtěte, co vše byl Pavel ochoten pro hlásání evangelia snášet).

To hlavní, o co Pavlovi šlo, bylo ukázat, že Bůh

miluje všechny lidi a vrcholným vyjádřením jeho lásky k nám je narození Ježíše Krista, Božího Syna, který se stal člověkem, byl pro nás ukřižován a vstal z mrtvých. A jednou znovu přijde, abychom mu mohli patřit navěky.

Na nástěnku v kostele (nebo v rodině) pověsíme mapu Pavlových cest (stačí ji schematicky namalovat na čtvertku). Na mapě vyznačíme důležitá místa, která Pavel navštívil, případně kde delší dobu působil.

Účastníci programu budou dostávat úkoly na jednotlivé týdny a jejich výsledky se budou do mapky umísťovat.

Úkoly pro jednotlivé týdny:

1. adventní týden: Druhý příchod Ježíše Krista

Evangelium této neděle nás vyzývá k bdělosti, protože nevíme, kdy náš Pán znovu přijde na svět. Víme jen, že až přijde, dojde k tzv. poslednímu soudu, na kterém budou s konečnou platností zachráněni všichni, kdo uvěřili v Ježíše Krista.

Pro svatého Pavla je víra v Ježíše - Vykupitele to nejcennější, co v životě získal. V nedělním druhém čtení, které je z 1 Kor 1, 3-9, se apoštol raduje z víry křesťanů žijících v Korintě. Vaším úkolem je znovu si tento úryvek přečíst a na malý list papíru (A6) zapsat do dvou sloupců odpovědi na níže uvedené otázky. Zamýšlejte se nad nimi společně s dětmi poté, co děti porozumí sdělení Pavlova listu.

Otázky pro 1. sloupec: Jaké bohatství získali Korintané podle sv. Pavla? Co vše k němu patřilo?

Otázka pro 2. sloupec: Jaké bohatství daroval Bůh naší rodině nebo naší farnosti?

Příští neděli si děti vezmou vyplněné lístky s sebou na mši svatou. Až budou knězem nebo katechetou vyzváni, aby řekly, jaké poklady objevily, můžete je zapisovat na společný arch, nebo připravit truhlu, do které budete vhazovat za každé objevené bohatství jeden dukát (nejlépe čokoládový) nebo bonbón ve zlatém staniolu. Truhlu pak uložíte před oltář do míst, kde bude stát betlém. O Vánocích pak můžete z těchto pokladů nadělit všem účastníkům bohoslužby. Místo na mapě, kde leží Korint, označte symbolem bohatství (např. truhlu se zlatem). Lístky s objevenými poklady si děti zase vezmou domů a umístí nejlépe k adventnímu věnci. Společný seznam umístěte na

Adventní program pro farnosti s rodinami k roku sv. Pavla (pro cyklus B)

nástěnku vedle mapy.

V promluvě je vhodné dětem odpovědět na otázky, které je pravděpodobně napadnou. Např. Kdy se Kristus vrátí na zem a proč? Jak to poznáme? Co o tom víme? Propojte toto očekávání s radostí, že se Kristovým druhým příchodem definitivně završí naše záchrana (vykoupení).

2. adventní týden: Kázání svatého Pavla

Jan Křtitel křtil vodou a lidé mu vyznávali své hříchy. Ježíš Kristus podle Janova kázání bude křtít Duchem Svatým. Co to znamená? Svatý Pavel vysvětluje působení Ducha Božího v každém z nás a mezi námi například ve 12. kapitole 1. listu Korint'ánům, nebo ve 2. kapitole listu Filipánům (verše 1 - 18).

Úkol: vyberte si jeden z výše uvedených textů, přečtěte si jej s dětmi, hovořte o jeho obsahu. Zamyslete se, zda by mohl sv. Pavel napsat něco podobného i nám. Pak si společně vyberte věty, které děti nejvíce zaujaly, a napište je opět na lístek formátu A6. Děti k nim mohou nakreslit ilustraci. Lístek s sebou vezměte na mši svatou, kde společně opět sestavíte Pavlovo kázání pro nás, přítomné křesťany. Do mapy zakreslíme (nebo umístíme) k městu Filipy a Korint symboly Ducha Svatého (nemusí to být jen holubice, ale také společenství, oheň, vítr...). Každé dítě si opět odnese svůj lístek domů. Společné „kázání“ umístíme na nástěnku vedle mapy.

3. týden: O radosti a Pavlových spolupracovnících

Jan Křtitel ohlašoval příchod toho, na kterého všichni Židé čekali, protože od něj očekávali vysvobození a záchranu. Mnoho Židů však v Ježíši svého Zachránce (Mesiáše) nepoznalo. Dokážeme my v Ježíši vidět svého Zachránce? Možná by vám na tuto otázku odpověděli různí lidé různě. Je proto dobře, když člověk má přátele, kteří v Ježíši svého Zachránce a Vykupitele poznali a uvěřili v Něho.

Svatý Pavel také vyhledával lidi, kteří uvěřili v Ježíše Krista. Chválí je a děkuje za ně ve svých dopisech. Z mnohých si vychoval své spolupracovníky. Vaším úkolem je seznámit se alespoň s některými, a to v textech Skutků apoštolů, ve 13 až 20. kapitole. Prolistujte je a vypište, které spolupracovníky si bral Pavel na misijní cesty, a kdo patřil k jeho přátelům v různých městech, kde kázal evangelium. Váš

seznam nemusí být úplný, za to pečlivě vybírejte, abyste vypsalí pouze jména těch, kteří v Krista uvěřili! Seznam opět vypište na lístek A6. Do druhého sloupce vypište jména svých přátel, kteří uvěřili v Krista. Pavel se za své přátele modlil - děkoval za ně a prosil za jejich víru. Můžeme ho v tom následovat.

Kněz nebo katecheta si na mši svatou připraví siluety postav, ke kterým se budou dopisovat jména Pavlových přátel, a postavy se budou umisťovat do mapy na příslušné místo. Spolupracovníky na misijní cestě umístěte na trasu cesty. Pokud se jedná o lidi žijící v určité obci, umístěte jejich postavu k názvu obce.

4. týden: O přijetí daru víry

V nedělním evangeliu jsme četli příběh Panny Marie o tom, jak se stala maminkou Pána Ježíše. Bůh jí svěřil velké tajemství, kterému sama úplně nerozuměla. Věřila však Bohu, proto ho přijala.

I pro nás zůstává mnoho věcí naší víry tajemstvím. Je tomu tak proto, že Bůh je mnohem větší, než si dokážeme představit. Přesto nás Bůh zve, abychom toto tajemství objevovali a poznávali v něm naše bohatství. Svatý Pavel ho objevil v pravdě o Ježíšově moci nad zlem a v jeho lásce k nám, lidem, kterou Ježíš projevil svojí ochotou zemřít na kříži pro naše vysvobození ze zla. Předtím se však Syn Boží musel stát člověkem a Panna Maria přijala nabídku být mu maminkou.

My všichni se v tomto týdnu sejdeme u vánočního stromečku, budeme se těšit na dárky pod ním a budeme se radovat, že můžeme prožívat tyto krásné chvíle. I když budete mít radost ze všech dáreků, možná, že tu největší vánoční radost vám udělá něco úplně jiného. Zkuste o tom přemýšlet a v modlitbě u stromečku Pánu Bohu poděkovat.

Pročtěte si v Písmu svatém znovu události, ke kterým došlo před Ježíšovým narozením (např. na začátku Lukášova evangelia) a napište si k Vašemu adventnímu věnci větu, která Vás osloví. Jinou možností je napsat si k němu jakýkoliv jiný citát o radosti, který se Vám líbí.

Přeji Vám, aby Vám tento program pomohl hlouběji prožít Boží tajemství a víra v Ježíše Krista byla Vaším životním bohatstvím.

Marie Zimmermannová

Kanonické mise a tematické plány

Doplnění aktuálního seznamu katechetů, kteří mají udělenou kanonickou misi na rok 2008/09

Havlíčkobrodský vikariát

Chotěboř - Mgr. Hájek Petr

Nížkov - Mokrá Jitka

Humpolecký vikariát

Světlá nad Sázavou - Strašíková Markéta

Chrudimský vikariát

Běstvina; Bojanov; Ronov nad Doubravou; Seč - Sr.
Burdová Terezie

Kameničky - Pešava Josef

Ronov nad Doubravou - Paulusová Markéta

Skuteč - Mgr. Doskočilová Monika

Skuteč - Mgr. Koudelková Zuzana

Jičínský vikariát

Jičín - Strašíková Jarmila

Nová Paka - Mgr. Pourová Ivana

Královéhradecký vikariát

Černilov - Mgr. Šústek Vojtěch, Mgr. Šústková Radka

Hradec Králové I - Bc. Bednářová Anežka

Hradec Králové I - Mgr. Kozoňová Daniela

Hradec Králové 2 - Pražské Předměstí - Bc. Drahovzalová Jana

Kutnohorský vikariát

Kutná Hora - Králíčková Petra

Kutná Hora - Mgr. Linhartová Veronika

Potěhy - Paulusová Markéta

Litomyšlský vikariát

Mladočov - Mgr. Faltysová Krystyna

Polička - Mgr. Dvořáková Alena

Polička - Klimešová Marie

Polička - RNDr. Kysilková Jana

Pardubický vikariát

Horní Jelení - Ing. Kohlová Helena

Rychnovský vikariát

Dobré - Mgr. Bortel Peter

Dobruška - Mgr. Bortel Peter

Trutnovský vikariát

Úpice - Bc. Melicharová Jana

Ústeckoorlický vikariát

Česká Třebová - Mgr. Hamplová Milada

Jablonné nad Orlicí - Bc. Najmanová Jana

Kláštevec nad Orlicí - Mgr. Kozáková Anna

Lanškroun - Šebrlová Ludmila

Tematické plány z minulého roku dále odevzdali:

Chrudimský vikariát

Nadrchalová Marie, Svratka

Výborný Marek, Heřmanův Městec

Poláčková Olga, Chrudim

Havlíčkobrodský vikariát

Králíčková Marta, Velká Losenice

Pátek Radek, Velká Losenice

Ronovská Alena, Oudoleň

Křesťanová Věra, Vepřová

Královéhradecký vikariát

Beňušková Lucia, Nový Bydžov

Litomyšlský vikariát

Růžička Jaroslav, Sebranice

Náchodský vikariát

P. Tomšíček Stanislav, Nové Město

Pardubický vikariát

P. Forbelský Antonín, Pardubice

P. Janák Filip, Pardubice

P. Kvasnička Tomáš, Pardubice

P. Brhel Miloslav, Pardubice

Trutnovský vikariát

Junková Jana, Vlčice

Nesvadbová Václava, Trutnov

Semeráková Markéta, Trutnov I

P. Pietrzak Robert, Trutnov I

Ústeckoorlický vikariát

Brejšová Zdena, Rudoltice

Formuláře tematických plánů i třídních knih je možné stáhnout z internetových stránek KPC <http://kc.diecezeshk.cz> v rubrice Texty.

Pokud jste Vaše jméno nenašli ani v Občasníku č. 2 a dokumenty jste odevzdali, obraťte se, prosíme, na kolegyni Ivu Čiperovou. Děkujeme.

SOUHRNNÝ KALENDÁŘ KATECHETICKÉHO CENTRA

na školní rok 2008/09 - aktualizace k 26. 11. 2008

Datum	Hodina	Místo	Akce
29. 11. 08	9:00 - 15:00	Hradec Králové - NA	Metodický seminář Sv. Pavel - žákovský projekt MSP2
2.-19. 12. 08		celá diecéze	PKS - Vánoce: besedy ve školách
24. 1. 2009	9:00 - 16:00	Hradec Králové - NA	Diecézní setkání katechetů a kněží DSK
únor - březen 2009			Jarní série oblastních setkání katechetů a pracovní schůzky pastoračních asistentů a kněží
březen 09	9:00 - 15:00	Hradec Králové - NA	Metodický seminář Metody práce s Biblií MSB
březen 09		Hradec Králové - NA	MS - Poselství křest. svátku - Velikonoce PKSVE1-4 (jen zaučení do metodiky programu)
březen 09	9:00 - 15:00	Hradec Králové	Akreditovaný seminář Poselství křesťanských svátků pro učitele 2. stupně ZŠ a SŠ
24.3. - 8.4. 09		celá diecéze	PKS - Velikonoce: besedy ve školách
23.- 26. 4. 09		Koclířov u Svitav	Duchovní obnova pro katechety DOK
červenec 09	5 dní		VS Katechetika po kapkách LSKK

Přihlášky na semináře přijímáme e-mailem, sms zprávou nebo telefonicky na níže uvedených číslech. Prosíme, uvádějte kód semináře, který najdete v tabulce na konci příslušného řádku. Semináře, které nabídneme v rámci Diecézního setkání katechetů a kněží, budou inzerovány v příštím čísle občasníku i s příslušnými čísly.

Aby malé bylo velké

Náboženská výchova předškolních dětí v mateřských školách a ve farnostech

Katechetické a pedagogické centrum ostravsko-opavské diecéze vydalo v Kartuziánském nakladatelství metodický materiál pro práci s předškolními dětmi nazvaný „Aby malé bylo velké“. Obsahuje 41 námětů k setkání s rodiči a dětmi společně. Je rozdělen do čtyř částí podle ročních období od podzimu do léta, dotýká se i hlavních témat liturgického roku. Tento materiál je vytvořen podle zásad a cílů „náboženské pedagogiky celistvé výchovy“. Vede děti i rodiče nenásilnou formou k přemýšlení o sobě, o druhých, o světě a pomáhá jim otvírat se Bohu – tvůrci a původci života. Příručka je hodnotným příspěvkem pro oblast první evangelizace.

Využití metodiky je vhodné pro práci s předškoláky v mateřských školách, mateřských centrech, ve skupinách rodin s dětmi apod. K uvedení do práce s tímto programem bude ve dnech 10.-14. 3. 2009 pořádán v Českém Těšíně metodický seminář určený pro učitele, vychovatele i rodiče či jiné pracovníky s dětmi předškolního věku.

Další informace jsou uveřejněny na stránkách Katechetického a pedagogického centra ostravsko-opavské diecéze: <http://pedagogika.archa.info/seminar-aby-male-bylo-velke.html>:

„Program je akreditován MŠMT ČR v systému DVPP. Učí pozitivnímu vztahu k životu, předává hodnoty, které jsou společností přijímány jako obecně dobré a prospěšné, a je plně v souladu se současným RVP PV.

Program se snaží postihnout život dítěte v jeho celistvosti. Témata setkání a jejich uspořádání počítají s vývojovými zvláštnostmi věku dítěte, s procesem socializace a vnitřní dynamikou skupiny. Dotýkají se konkrétních výchovných i rodinných situací a existenciálních otázek, které si děti kladou a které je přivádějí do hloubky smyslu věcí, situací a vztahů a mohou vést k povzbuzení v křesťanském prožívání víry. Témata setkání však nejsou zaměřena jen na děti a jejich vývojové potřeby, ale mohou se stát námětem k výměně zkušeností mezi rodiči a jejich sdílení.

K účasti na semináři se můžete přihlásit na adrese: br.cyril@seznam.cz. Helena Johnová

*Občasník Katechetického a pedagogického centra Biskupství královéhradeckého
vydáno pro vnitřní potřebu 26. 11. 2008*

Číslo připravila Marie Zimmermannová, Helena Johnová a Iva Číperová.

Biskupství královéhradecké, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové.

Katechetické a pedagogické centrum, Velké náměstí 32, 1. patro Nového Adalbertina.

Tel.: 495 063 420, 232; 737 215 335; kc@diecezechk.cz

<http://kc.diecezechk.cz>; www.diecezechk.cz/skoly